

Cambi d'estat.

Acte unich

92

J. Armengol

Cambi d'estat

Comedia ab un acte yen vers. de

A. M.

1880

Handwritten notes in the top right corner, possibly including a date or page number.

Handwritten text in the upper middle section, possibly a title or a specific reference.

Handwritten text in the middle section, appearing as a list or a set of instructions.

Handwritten text in the lower middle section, possibly a signature or a date.

Personas

Ventureta

Alsina

Pau

Jaume

Roure

Nas

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

Acte únic

Casa blanca: portas laterals y
al foro. Mobles corresponents.

Escena 1^a

Ventura - Jaume

Ven Vamos, Jaume, euita, ves!

t'ho demano per favor

Ta Pero dona...

Ven Vamos, Jaume.

Ta Ves si hi aniré altre cop!

Ven Bueno, bueno! no vols ferho?

Ja Si are'n vinch!

Ven Tornahi de nou.

Cuita avans no vingai'l pare!

Ja Calla, dona, si es que pots!

Ja t'he vist, diu que vindrà,

t'he deixat a casa'n Roeh

que compraba una botella....

Ven Botella?

Ja Si, d'aixerop!

To t'hi he dit, 'l ^{oncle}pare es fora,

aprofita l'ocasió

y ell a mi m'ha dat tres rals;

aviam, digas, que mes vols?

Ven No se perquè'ts has dependre.

Ja ~~Ja~~ No t'apuris, ja no se jo

y en sabent ho yo ya basta.

Ven No veus que't fas poch favor
en admètreli diners?

Jau De sèrio?

Ven Ho dich de debó.

Jau Ves, ves si'm podrás convenser.

Mira quin puro mes ros

y paquetilla y llibret

y fins mistos dels mes bons.

Ves si no t'hi prenenh'ls cuartos

si tindria tot aixó.

Ven Quina capra mes bonica!

Jau Oh! no'n trobarás en lloch

no quedaba mes qu' aquesta!

Ven Ay, ay! y versos y tot!

Jau Que't pensabas!

Ven Aviam que diuen.

Tau De primè calemba foch.

Veus ! son mistos senra pet
ni fum...

Ven Ni sofre!

Tau Oy que no!

te, veuràs, llegeix 'ls versos.

'encendràs o podrè poch.

(Treu 'ls mistos, y li dona la

capra de sobre y frega en lo

mostrador.)

Ven (dlegint.)

"El que estos versos escribe

"tiene un genio muy airado.

"Por eso comprenderás

"que me enciendo si me enfado."

Jau Are s'ha enfadat aquest

(Encen'el misto y un cigarro)

Ven Ja era hora!

Jau Com hi ha mon!

Ah, salao! això es delicia,

quina cendra! vritat, Dy?

Casi semblo tot un home!

Que hi dius, noya?

Ven Fastigós!

no volgué anà à busca'n Jau.

Ja Ja vindrà, dona, si vol.

Vatua! ja no hi pensaba

m'he descuidat lo milló.

Diu'n Jau...

Ven Digas, que diu?

Ja Macatxo!

Ven Si qu'ets gracios!

Ja Que ni faràs si no'm recorda?

Ah! si, si!...

Ven Digas d'un cop.

Ja M'ha encarregat que't digués
qu' estudiis la lliçó,

y que sobre tot fingeixis;

que fingeixis sobre tot;

y que si't ^{boncle} (pare't) parlaba

de que torni't senyo Anton

'l metge, que't posis trista

sense dirhi may que no,

que vingui y lo que't recepti

ho llensas de'n poch en poch,

y dius que't trobas mes mala

qu' abans de veni't Docto.

que 'l cap te dona mil voltas,

que tens oprimit lo cor...

Ah! y que treguis la cutilla

mi' ha encarregat sobre tot.

Ven y perquè?

Ja Ell s'ho sabrà.

Ven Es de veras?

Ja De debò!

y es clà, dona; això s'compren!

si t'veuhen justa de cos,

res d'estrany trobarà 'l pare oncle

si tens oprimit lo cor.

Ven Ah! aixins si.

Ja Donchs que't pensabas?

Ven Res, que mi' estranyaba molt..

Jaau Potsè si que't has pensat..

Dona, fes-li mes favor.

Ven Que mes?

Jau Que digas al pare oncle

que la noya de can Roch
t'ha dit qu' al poble hi havia

un cert jove que sap molt
y encara que no es passat
cura mes be qu' un doctor;

tu com a home de airal,
com metge t' alabas molt

y d' aquest modo t' visita,

vos parlen, vos feu l' amor

tu pare res no suspita

y lo qu' es mes gracios,

que tindra que demanarli

que t' visiti per favor

donantlhi diners à sobre
 perquè t vingui à pendre'l pols.
 "N Pau, me'ls dona à n' à mi,
 jo faig d'espia pèls dos,
 y euant s'acabi'l remey,
 alsa Pauet remey nou.
 "Jaume, agafa l'ampolleta
 "y porta'l que diu aixó.
 Jo dono un parell de voltas
 y l'ompto d'aigua de font.
 D'aquet modo'm quedo'ls cuartos,
 tu t posas un xich millor.
 Cada dia una visita
 fins acabá vacacions
 arregleu las vostres cosas
 y quant sigui l'oasió

oncle

Dius al Pare qu' estas bona,
que n' Pau t' ha curat del tot
y potsè aixis d' aquest modo
volquentli hi pagà 'l favor
vos casi, d' una vegada
y ecum spiritito tuó.

Ven Jo prometo fe' l' que m' diga.
i tu'ns ajudaràs?

Jau Ab tot!

aixó sí; de cuant en cuant
medicina, y ... ó si no
me passaré al enemich
ab armas, bagatje y tot.

Ven Vaja, jo trobo que tarda.

Jau Mira!

(ensenyantli 'l cigarro.)

Den Ahont es, ahont?

Ta 'd fum que fa aquet cigarro?

Den Ay! quin salt m'ha dat lo cor!
me pensaba qu'era 'n Pau.

Ta Ditjós Pau!

Den Y ben ditjós!

Ta A veure si 'l veig veni.

Den Que no 'l veus?

Ta Encara no.

(Se'n va al foro.)

Den Mira be.

Ta Datua! 'l ~~pare~~ ^{oncle}!

Cuita qu' es aqui al cantó.

Des si hagues vingut 'n Pau!

Den Si que noy hem tingut sort!

Ta Vaja, seu y posat trista,

que fassis be'l paperot.

Ven D' aixó ray no'n passis ansia,
tot se fa be cuant se vol.

Escena 2

Ventura, Jaume, Alsina y Mas.

(Alsina y Mas quedan al foro.)

Al Tu'ls hi dius ... que ... vetho aquí.

Home, aixó no costa tant.

Digas qu' admeto la vara

mes que no daré cap pas,

perquè t'inch malalts à casa
y fill meu, aixó es sagrat.

Comprens are'l que't vuy di?

(L' agutsil fasi, ab lo cap.)

Donchs, bueno, estem enterats.

Nas dos diré qu' està conforme,
que la vara admet de grat.

Al No es això lo que t'hi dit.

Nas Que's cuidarà dels malalts...

Al Si, y digas que tu ets un burro
que serà 'l mes acertat.

Nas Perquè diu que 'l vol 'l burro?

Al Per res, vesten.

Ja Ola, Nas!

(cridant ho.)

Nas Bueno, bueno, ja està entès.

Al Vaja, vesten, cap cigrany!
no he vist un home mes tonto!

Nas Tornaré dintre d' un quart.

Ja Nas, adieu! no m'ha sentit!

Escena 3

Alsina, Jaume, Ventura

Ven Com qu' es sort!

Al Aquí està 'l cas;
un sort no pot se agutsil
ni arcalde, ni res del ram.

Ven Si ab això 's guanya la vida...

Al Si, pero enganya al Estat.

Cap recado fa conforme
si t' ni dius cols, ell fa naps,
y aixis resulta qu' Espanya
se ven ab apuros grans.

Ni agutsils, jutxes, ni arcaldes
poden se sorts, això es clà!

Si sigüés ministre, pásase;

que si no ho son, prou que'l fan.

Ta Que vol di aquet bastó ab borlas?

Ah, salao! y tant capsat...

Al Vol di que mi han fet sufragi

per alcalde universal.

Ta ~~Tenim al~~ ^{Tens a Torrujane} ~~pare~~ alcalde.

Al Y tu, noya, com estas?

Ta Are si que farem goigs!

Al Calla, ximple! y donehs, que hi ha?

Que no prens la medicina?

Ven No, si crech que s'ha acabat.

Ta Ah, salao! quin bastó!

Al Aviam si l'estrenaras!

Vaja, ves; ficat a dins!

ten cuidado ab l'humitat

perquè 'l punyo no s'enteli.

Ja Ah! morena, quin goig faig!

(entra per la 1ª porta esquerra.)

Escena 4

Alsina, Ventura, Roure.

Ro

(entra pel foro dreta.)

Hola, Alsina!

Al

Vens be, Roure.

Ves la noya com està.

Ro

Y donchs que no't posas bona?

Ven

Cada dia estich mes mal.

Ro

Aviam, vina, Ventura,

(L'hi pren 'ls pols.)

tens 'l pols molt agitat

Y digas ; que menjas força?

Ven No senyò.

Ro Be, si estàs cla.

Alsina, fes qu'estem sols.

Al Vesten, noya.

Ven (¡Que dirán!)

Ro Si, que l'aire à tu no't proba.

Ven (Yo escoltarè.) Ya me'n vaig.

Escena 5

Alsina, Roure.

Al Ya estem sols ; digas, que hi ha?

Ro Tren cadira y no t'alteris.

Al Y perquè?

Ro No't desesperis

y escoltam que't vuy parlá.

Cap d'upte per ma part poso

en qu' estimas à ta filla...

Al y'l qui ho sospetxi m' humilla,

perquè en veyentla ja goso.

Ro Corrents donchs, creu à un amich,

casa la noya.

Al

... si?

Ro

Aviat.

Al Roure, tu ets boig rematat.

Ro Alina, fes lo que't dich.

la ciencia res no hi pot fe;

fa tres mesos la visito,

y crehome no hi tocu pito.

Al D'aixó si qui no erech ben be.

Ro Que la noya està malalta

Tu ja saps lo desgraciat
que jo ab la dona vaig se...
y res... vamos... no pot se:
no vull que cambihis d'estat
per fe à un proxim infelís,
que, al ser casat, patiria,
y al sogre malehiria
mil voltas; lo meu permis,
com d'ú d' un home'l sufri,
jo te ho juro, en va l'espera,
puedes casada à soltera
hi ha tant tros com de tu à mi.

No Pero es ta filla.

Al

Y que hi fa?

d'altre era dona, tros d'asa
y per tenir pau à casa

la vaig haver d'enterrà.

No la veuràs tu casada

y no parlo may en balde.

Ro Oh! mira, ves no m'hi va.

Al Si, pero m'fas enfadà,

y jo t'juro à fe d'alcalde
que s'estarà sempre à cava.

Ro És alcalde?

Al

(enfadat.)

Si senyò.

Ro Be! molt be! y pregunto jo.

¿Es estrany que sent tan ase
t' hagin fet alcalde à tu?

Al Bueno; à la vida privada

no t'hi figuis; no m'agrada

qu'ab mi s'hi figui ningú.

Ahont va'l metge del gegants!

Ro Deus com te ficas tu ab mi?

Al Això es publich.

Ro Ah! això si?

Tu m'insultas!

Al Tants à tants!

A veure qui fa la bona.

Ro A tres dugas ja hi finch cama.

Al Y que has de teni camama!

Ro Tu riuten!

Al La teva dona

ja que tant me fas parla...

Ro Que? de la dona que'm dius?

Al Ah! sembla que ja no rius?

Ro Tu parlas sense engaltà!

Al Yo 'l que dich y'm consta be...

Ro Acaba d'una vegada. (molt creient.)

Al Que d'ensà qui ab tu es casada
festeja ab lo tabernè.

#' no dich y caiga 'l que caiga.

Ro Com qui es un plan convingut
entre ella y jo... (molt calma.)

Al Ah! llanuk!

Ro Perque'ns donqui 'l vi sens aiga!
y no treguis à subasta
lo que à tu res no t'importa

Al Ja veuras, passa la porta
y acabem. Per avuy basta.

Ro Val mes. Fagam las visitas
que tinch fetas per la noya.

Al Y que t'haig de da, baboya!

Ro Alsina, creu que m'irritas.

Al Vèsten à comprar corretxa.

Ro Mira, Alsina, que...

Al ... Es en valde.

Ro Si tu dus vara d'arcalde
jo Duch mengala de metge!

Al Tu metge? quina fat-lera.

Arri, ves à Barcelona

y digas: se proporciona

novios de toda manera.

Ro Que t'alteris ja mi agrada.

Al Surtme de casa al instant

ò't juro per lo mes sant

que vaig à fe una arcaldada.

Ro Ya me'n vaig.

Al ... (Vaya ab lo vell!)

Li Insultà à la autoritat!

Ro Tu que dius...

Al Que s'ha acabat!

Arri, vesten al burdell.

Ro Ya me'n vaig y hasta la vista.

Al Adeu siau, metge doneta.

Ro Fuitx alcalde de... saineta.

Al Au, metge... memorialista.

Escena 6

Alsina, Ventura, y Jaume

Ven Pare, que son aquets crits?

Ja Que potse fa falta un home?

Al Vaya, vaya ab l'homenot.

Ven Jaume, miram; qu'estich groga?

Ay, pare, no s'el que'm passa!

Al Quetens, noya? Jaume, corra,
 pòrtali la medicina.

Ven Si t'hi he dit que no n'hi ha gota.

Al Y donchs are com s'arregla?

 yo qu'he tenyit ab lo Koure.

Ven La vehina avuy me deya

 qu' aquí en lo poble hi ha un jove,

 que tindrà vintisis anys

 y que fa curas molt bonas.

Al No't fiis de curanderos;

 no vuy que passi la porta.

Ven Si l'any que ve serà metge,

 lo qu' es jo, fé n'hi tincn poca,

 pero com que diu 'l ditxo:

 per provà no 's pert gran cosa.

Al Y tu no saps com se diu?

Tau Si fa poch qu' es aqui al poble!

Ven Oh! que jo he sentit á dir
qu' es tot un metge de proba.

Al Com te sembli ... tu dirás .

Ven Si vostè ho mana?...

Al Si, noya.

Proba tot lo que tu vulguis

con tal de que t' posin bona.

Ves, Jaume, que's deixi veure,

ho sents, fill meu? veshi, corre.

Ven (A Jaume.)

Are qu' ho diguis ab modos.

Ta Ab tots los que porto á sobre.

Al Tu, qui t' ha dat aquest puro?

Ta La estanquera!

Al Ah, cara doble!

y 'ls quartos d'ahont han sortit?

Ja si me'ls ha donat la noya.

Ven Ah, xarraire!

Ai (enfadat.)

Es à di donchs...

(calma.)

Bueno! si es aixis, conformes.

Si un no tingues energia

farian cualsevol cosa.

Escena 7

Alsina, Ventura y Nas.

Ja - Ola, Nas?

(Se'n va fora dieta.)

Nas

Ahont es ton pare?

Al Vina, Nas. Aviam que portas?

Nas L'hi porto aquest plec macrat.

Al Tu si que tens macras grosses.
Aviam que'm diuen aquí?

(L' desfa llegint.)

"Al sör..." = Animal! que no veus home
que ve dirigit a tu?

Ven Potsé si!

Al Vaya! no es broma!

si diu sör.

Ven Ay! ay! qui es raro!

A veure! - Aquesta es graciosa!

No veu qu' es abreviat?

Al Que vols di?

Ven Qu' està conforme!

Qu' això vol di senyó alcalde.

Al

(A Nas molt cremat.)

Y dos, bestia, qu'ets tanoca!

que no ho veus qu'era per mi?

Nas

(Ab molta calma.)

Si, que'm sembla que vol ploure!

Al

(d'legint.)

Indevant, vinga mes feina.

Ven

Que dius?

Al

Res, que'm donan ordre

per armà cent polissonts

perquè vigitin 'ls pobles

Ven

Vol di que no seran massa?

Al

Massa poch!

Ven

Vol di?

Al

Si, noya!

Que no sabs tu qu'are'n gastan

cuasi be totas las donas?

(si no fos perquè fos vell
'm faria de la colla.

Vaya! 'm feya polissont,
es à di, no pas de totas;

ya la buscaria yo
que fos morena y graciosa.)

Ta ho, sents, Nas! y tu que dius?

Nas Ta! ja! ja!

(rient sense comprendre.)

Al Cap de simolva!

Et mes sort tu que 'l govern.

Nas Ta! ja!

Al Ya pots riure, llonsa!

ves, noya, fes-me 'l favor.

dom lo bastó.

Ven Quin?

Al L de borlas.

Ven Gracias a. Deu que se'n van.

(entra 1^a p^a izq^a.)

Nas Que'm te de donà algun' ordre?

Al Si, per màr fegas! ximplet.

Un l'hi te de parla ab solfas.

Ven (surtint.)

Xingui, pare.

Al Vaja, vamos,

que fas parat? anda, corre.

Nas Dispensi.

Al Prou que't dispenso.

sobre tot, noya ten compte.

Nas Ah! m'ha dit l'apotecari

que's deixi veure una estona.

Él ome

Al Creume no vagis depressa

a da'ls recados; panotxa!

May surtirás d'agutzil!

Mira, tu, si ve aquest jove
res, t'hi dius que t'entretingui
que no empitxori la cosa.

(A Nas.)

Vaja, passa, Sangonera.

Nas sab que son? tres cuarts de dotze.

(m^d f^o aq^a.)

Escena 8

Ventureta

Ay! donem expansió al cor
que ben be qui no necessita!

Ay, Pau! perquè tardas tant?

Es potser que no m'estimes?

"No, Ventura, que t'adoro"

si ara m'entis ell diria!

"Que no t'estimo, Ventura"

quant ets vida de ma vida

quant ets la dolça esperança

que lo meu cor reanima.

Anem, ves, ves, salameiro!

si m'estimessis vindrias

aprofitant las estonas

per fernos quatre caricias.

Es à di que no m vols creure?

Me'n vaig, me'n vaig, fementida

lluny de tu, ben lluny, ingrata!

-Ay, no, Pauet, vina, vina,

no te'n vagis tant depressa
potrà lo meu cap deliri.

- Y allargant-me ell una mà
y apretant-la entre las mias
de segü, com si ho veyés
estich certa que'm diria:

- No es veritat, Ventura meua
que't recordas d'aquell dia
que per primera vegada
en tu vaig ficà la vista?
no te'n recordas, Ventura?

- Com olvidar-men podria?

- Vida meua! ma esperança!

- Mon amor! - ets ma delicia!

Adios, Pauet del meu cor!

(tirant petons.)

Adeu nina... nina... nina...

Ell se'n va y sola'm quedo

esperant ne l'altre dia:

pensant ab lo que m'ha dit

quedo, tancàntem la vista.

De l'endemà, noves queixas

y també noves caricias.

Aixis jo comprench d'amor,

aixis jo comprench la vida.

La noya que com jo pensí

viurà sempre en plena ditxa

Escena 9

Jaume Pau y Ventura

Ja. Ja pots entra sense pó!

Creume, deixa la vergonya.

Ven (Cortent.)

Pauet!

Pau Ventura estimada!

Ven Alsa amigo, ya era hora!

Ta Festejeu tant com vulgueu
que jo vigilo a la porta.

Ta sobre tot que miris be.

Ta No tinguis po! vamos dona!

Digati lo qu'a mi'm deyas.

"Ay, Pauet, 'l cor t'adora."

Ven (lofocada.)

Vaja, Jaume, vols calla?

Diu mentida!

(A Pau.)

Ta Oy! y ben grossa!

Pau És de veras?

(A Ventura.)

Ven

Yo no he dit...

Vaja, Jaume, que'm sofocas.

Ta

(A Pau.)

Be; 'l qui he dit era mentida.

Pau

Ta m' ho he pensat qui era broma.

Ven

Vamos, Jaume, no te'n burles.

Pau

Que vigilis.

(A Jaume.)

Pau

Y es clar, home;

Lo vigilo... fu receptas... = jo ho gasto... y, ^{bona nit} viola!...

Pau

Una paraula, Ventura,

diu que ton pare ha dat ordre...

Ven

Yo he seguit tas instruccions

sense faltarhi una coma,

y tant s' ho ha cregut 'l pare...

que à'n Jaumet ha fet corre
per dirte qu' aquí vinguessis
con tal de que'm posis bona.

Pauet (Pausa jugada.)

Ay, ~~Jaumet~~ y qu' estich tristal

Pau Perquè, vida amor?

Ven No es cosa!

Lo pare te la mania

que vol que soltera moria

com ja sab, y ab sas rarezas

farà la desgracia nostra.

Pau Si l'hi parlem clàt...

Ven Es inutil;

euant s'empenya en una cosa!...

Pau Nada; aquí es precis fingi.

Tu, Ventura estás resolta?

Ven Y això a mi'm preguntes tu
quant sap que joch teva tota?

Pau Pues mira; per si's realisa...

Ven Que vols fe?

Pau Mans a la obra.

Quant te preguntin que tens...

Ven Que haig de di?

Pau Calla y escolta.

Digas qu' aixins, a intervalos
tens idees diabòlicas;

qu' has renyit ab l'alegria;

qu' a la nit sempre veus homes

que se'n entren al teu quarto

vestits de colò de rosa,

y mentres no'ls pertes de vista

no't creus segura una estona.

Digas també que si à casa
 te quedas un moment sola,
 no pots comprendre'l que't passa;
 que tant prompte rius com ploras;
 y euant cansats d' experiments
 no logrin posarte bona,
 entro yo ab ~~ma~~ medicina,
 que dius al pare que't proba,
 ell ho creu de bona fe,
 'm dona la enhorabona
 y la sort ja 'ns darà un medi
 per fe nostra ditxa tota.

Tan Ay! conech qui això va llarch
 yo me'n vaig à da una volta.

(mutis foro dere.

cha.)

Pau y quant l' un sigui del altre
passarem moltes estonas
abassats aixins els dos...
(Abassantlo.)

Ven Pauet, per Deu, tingas compte

Pau Si era sols per ferte veure
lo que farem allavoras...
y per donà espanió al cor
evant tu puguis ser ma esposa
surtirem de nostras casas
per anà à viure à la terra.

Ven Ay, Pau! ventinte à n' à tu
me conto la mes ditxosa,

Pau No crech que t'hi contis massa
evant à abassar-me no gosas.

Ven ~~No crech que t'hi~~
~~contis massa.~~

Ven Daja, ves, no m'ho demanis;
 que no veus que m torno roja?

Pau Pero dona, una abraçada
 tots 'ls nuvis se la donan
 no proba mes que l'efecte
 que l'un à n' à l'altre's portan.

Ven (Abraçantlo.)

Vols di que no es mal mirat
 abraçar-se així dos joves?

Pau No, Ventura, lo que passa;
 es que's fan curtes las horas.

Escena 10

Pau Ventura y Alina

Al Jaume! Jaume!

(Desde dintre.)

(Surto precipitadament pel foro y ls

troba abraçats.)

Ven

Ay! 'l pare!

Pau

(M'ha atrapat!)

Al

Endevant jove!

Pau

Calli per Deu!

Al

Com que calli.

Pau

(Salta, euita.)

(Ventura's despren de Pau y co-

mena per estira'ls brassos

figurant un atac de nervis.)

Al

Que tens, noya?

Pau

No, re; un ataque de nervis.

Al

Valgam Deu!

Pau

(Ap. à Ventura)

Que't duri forsa.

- Asseguis, Ventura.

Al Y si, assegat, dona.

Pau

(ap. a Ventura.)

Imbesteixlo.

Al

Vamos, calmat.

(Alvina se li posa al davant y

en lo mateix moment Ventu-

ra obra la boca buscant per ho-

mosseguir.)

Que no veus...

Pau

Ya obra la boca!
cuidado que nol mosseguir.

Al

Vol di? ca!

Pau

Finguisi compte.

Que no estimas al teu pare?

Ven Ahum!

(Correntli detras.)

Al Jo't flich! si m toca!

(A Pau.)

Donchs que fem?

Pau Sa calma'ra.

Ven Hum!

(Corrent per la escona.)

Al Pero deturali home.

Ven Hum!

Al Veyem de tirarla al llit.

(Tot aquest temps fau hi ha

anat detras yate diu.)

Pau Ara la tinenh!

Al Ya era hora!

Pau Ajudim.

At

Que no s'escapi.

Agafi fort ! Pobre noya!

De que serveixen 'ls metjes!

(Pau entra per la 1ª esquerra y

Alsina diu:)

- No per qui! Per aquesta porta.

Escena II

Jaume entra pel foroy a poch Alsina 2ª porta

esquerra

Ja! Encara dura! jo 't flich!

(Veient que no hi son:)

Ahont diable s'han ficat

que no hagin entrat dintre....

No fem cosas, no fos cas....

Al Jaume, ves, ves allí dintre.

Ta Que passa?

Al Oh! ja ha passat.

Ta El que ~~pare~~^{oncle}?

Al Que à la noya....

en aqueix mateix instant....

l'he trobada ab un atacue....

Ta Com!

Al (Plorant.)

Ab un atacu central!

Ta (Ja ho entench fan la comedia)

Al Veshi per Deu!

Ta Me n'hi vaig.

Al Ay! quin dia! cuants disgustos!

Fins tinc por de perdre el cap.

Escena II

Alvina y Nas.

Nas Aquell pres diu qu'hem de fe,
que's cansa d'esta tancat.

Al Se l'hi han pres declaracions?

Nas Ahont me diu que tinch d'anà?

Al Si l'hi han pres declaracions

te pregunto, cap eigrans

Nas No l'hi han pres mes que'l tabaco,

ls mistos y uns quinze rals.

Al Porta, 'l tabaco es per tu.

Nas Tingui. Aquí te la meitat,

set ralets y quatre cuartos.

Al Com s'enten!

(Mirant las monedas.)

Nas No hi ha re fals.

Al (Al oído.)

Y dels altres que n'has fet?

Nas Que no t'hi dono't set rals?

Es altres set son per mi
pe'l treball d'haver tancat.

Al Porta aquí tots'ls diners!

Vaya, vaya!

Nas Ay, ay, ay, ay!

Cuant hi havia t'altre alcalde

sempre m. daba la meitat.

¿ingui, hi faltan quatre cuartos.

Al No puch admetre quebrats.

Aixó perteneix al fondo

de la municipalitat.

Porta, dom!

Mas Que haig de fe?

Al Donarme prompte 'l mitx ral.

Mas Yo erech que si no se'l pinta
no se pas d' ahont sortirà
perquè aquell home qu' he pres
feya un tuf! que m' ha deixat
ab una ansia, ab una cosa

que, sino corro al instant
à pendre un poch d' aiguardent
no se com hauria anat.

Al Be, bueno, per' questa passa.

Des, corre, diïxal anà;
si l' hi has pres 'l que portaba

perquè 'l vols teni tancat?

Des si n' agafas un altre.

Has com?

Al L' que t' vingui à la ma.

Vaja, ves! no m' has sentit?

Has Partit, diu? jo no'n tincen cap.

Al Vaya, vestan!

Has Quin alcalde!

d' altre era mes lliberal.

Escena 13

Alsina

No'n volia sabè d' altre

quedarren ell la mitat

aixó son las mano y puer cas

que sent diu en castellà

y jo vull que à Catalunya

sigan ben netas las mans.

(Ficant netas a la butraca.)

Escena 1ª

Pau y Alina.

Al Oh! diguim; que tal la noya?
com està, senyò doctò?

Pau Mala, mala, malissima.
Un atac en los pulmon.

Al Valgam Deu! pobre ventura!
Està mala?

Pau Si senyor.
Tres cosas te la malalta
que causan lo seu trastorn:
inapetencia, tristesa

y forta opressió en el cor.

Cuant ha menjat no te gana.

quant ha dormit no te son

y'l cor no para un moment

de bàtrelí, ja veu donchs

si estas son causas gravissimas.

Al si qu' amigo, n' hi ha un vagó.

Pau No basta que la apariencia

califiqui son dolor

de mal leve, es molt precis

ficjar tota la atenció

en lo que los nostres llibres

marcan per tals ocasions

y en lo estudi profundissim

que de la noya he fet jo.

He observat en la minyona

que en la forma de son cos
 hi ha desitjos hiperbòlics
 y fortaleza als tendons
 la columna vertebral
 se l'hi acaba en lo carpò,
 y tota la hipocondria
 se l'hi esten per los ronyons
 forman las sevas claviculars
 la mezcolanza d'humors
 qu' en las glàndulas sanguineas
 àflueixen dret al cor.
 Crech que quedará enterat
 de ma clara explicació
 y que compendrà las causas
 que produeixen son dolor;

(rapidez.)

perquè segons diu Hipòcrates,
Galeno y altres autors
eixos mals tenen origen
d'amorosas relacions
y ha d' aconsellar la ciencia
lo que's veu clà com lo sol.

Ergo si no's casa prompte
nostra ciencia res hi pot,
y si avuy es un cos viu
potrà demà siga mort.

He dicho! diga vostè
lo que l'hi sembli y con Dios!

Al y lo remey?

Pau Es casarla!

Al Ja ho diu vostè! voto al mon!
y que sobre ma consciencia

carregui 'l pes del dolor.

de fe desgraciat a un home.

no, no, no, no, no, no y no.

Pau To gustós me sacrifico
y'ns casa, si vostè vol,

perquè la seva desgracia

de veras me trenca 'l cor.

Al No, això may; no so un tirano!

Pau senyò Alsina, per favor...

Al Ah! es dir que sap com me dich?

Pau Ja ho crech! Si, després de tot,

sent tant amich del meu pare

com vostè altre temps ho fou...

Al Que diu?

Pau Lo que sent.

Al Son pare?

Pau Si, D. Felis Vallmajó,
abogat de Barcelona;
fill de aquet poble!

Al Honoll!

Amich diu? ni are ni may!

A n' ell dech ma perdició
y eatorz anys de mal viure
ab ma mullie morta.

Pau Com?

Al Si, perquè es qui va casarme
y l'he malehit mes cops
que cabells te vostè al cap.

Pau Pero, senyó Alina...

Al Frou!

Surtim luego de ma casa.

Tal pare, tal fill!

Pau

Però...

Al Com à pare y com à arealde

l'hi dich y per ultim cop...

fill d' un matrimonicida!

Pau Senyó Alina!

Escena 15

Dits, Ventura y Jaume. y Nat, supret.

Ven

Qu' es això?

Pauet! pare!

Al

Com, Pauet?

Pau (Ay, quina gresca, ya hi som!)

Al

D' hon has tret tanta franquesa,

noya?

Pau

sapigan d' un cop.

do del metge es una farxa

perquè ns estimem tots dos.

Al Mentida!

Tau

Bufa!

Al

Mentida!

Tau Oncle!

(Nos queda en segon terme, y al acabar lo escuoteu del altre, baixa, y diu, molt apocad.)

Ven

Pare.

Tau

Escolti.

Al

Prou!... (Pausa)

Nos. -- Que m'he de dir alguna cosa?

Tau. -- Si, home, et que m'he de dir.

Al. -- Vos estimen?

Tau

Oh! si.

Al

Ven

Pare! (ruborizada)

al Ven

Es de debò?

los 3.

De debò. (Tau me ab sona)

Al

Calla tu! (A Tau me.) (Ah, si! encertada

det' aqui lo millor cop!

~~P~~

Nas. Si ens venem de partir la multa,
l'arrastro, si voste' vol.

Alim. No; que t'engampin al carro
que l'arrastaràis millor.

Jane. Onde...

Alim. Calla'! (Ah, si; encertada;

170
L'arrêté de la commission
de la capitale de la République
est ainsi conçu
Le 17
1793

* Alina. Ey, tu; escolta, Nas; i que buscas? 159
i perque vens?

Nas. M'ha dit l'Ambrós,
Lo secretari... que... venos...
i ara no m' recorda!...

Alina. - Bo!

Ventura. Pare!

Alina. Agafam aquest home!
agutril!

Nas. Que dia que vol?

Alina. Que l'posingués!

Nas. Au! enemi!

Ventura. Si l'Toquer, pobre de vos!

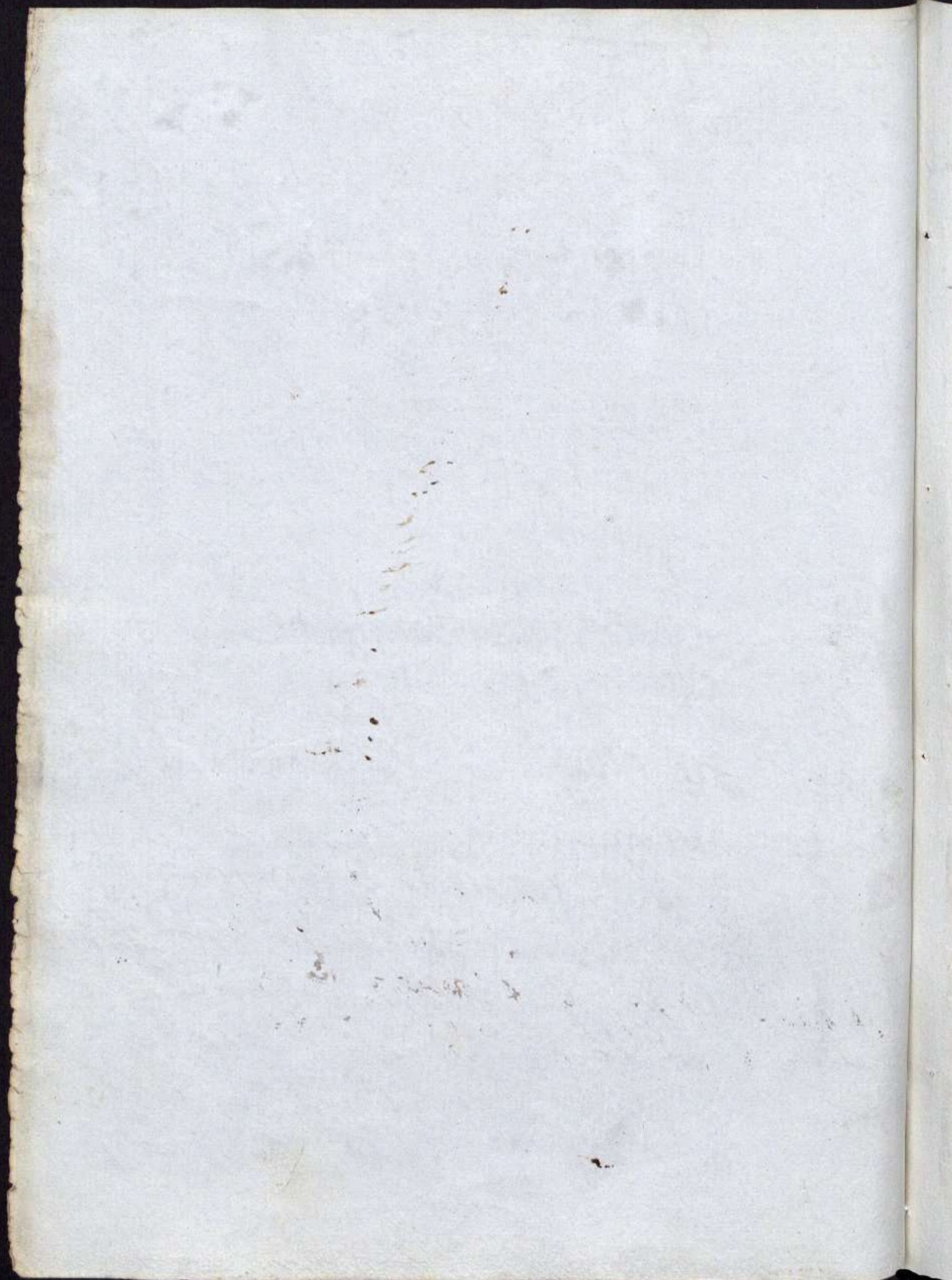
Alina. Noya!!

Ventura. Pare, si l'agafam,
m'hauran d'agafar a mi y tot.

Alina. Es di, qu'atais decidida?

Ventura. A casar m'hi.

Alina. - Buens, deuchis.

Aixis prencch justa venjansa
 del que'm va quita la sort
 y avuy ab son fill m' esbravo.)
 Ja os poden casar tots dos.

Ven De veras?

Al De veras.

Jau Ah silao! (gorra enlaira.)

Al Ja esta! (gesto significatiu.)

Pau (si l' entench que'm pelin.)

Ven Pauet!

Al s' ha acabat.

~~Jau~~ (¡ Justa venjansa!)

Pau som felissos ja. (En lo seu grupo.)

Al Quien á hierro mata...

diu aquell refran,

y culpas del pare

son fill pagarà.

Tau

Mes...

Al

Deix que s'estimin,

deixals somiar.

Los veuen, qu'alegres?... (all publicitat)

~~Los veus tan alegres?~~

~~Veuen que triunfants?~~

~~Los veus tan triunfants?~~

~~Veuen com
los veus que rebentan~~

~~de felicitat?~~

Pues jo 'ls asseguro,
un cop ja carats, = y ab lo genit d'ella,
que no ha de passar

ni tant sols dos mesos,

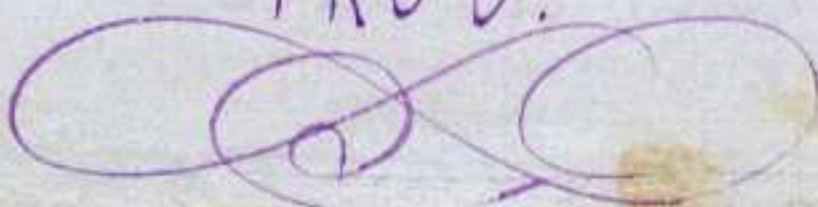
ni tant sols mitx any

que no maleheixin

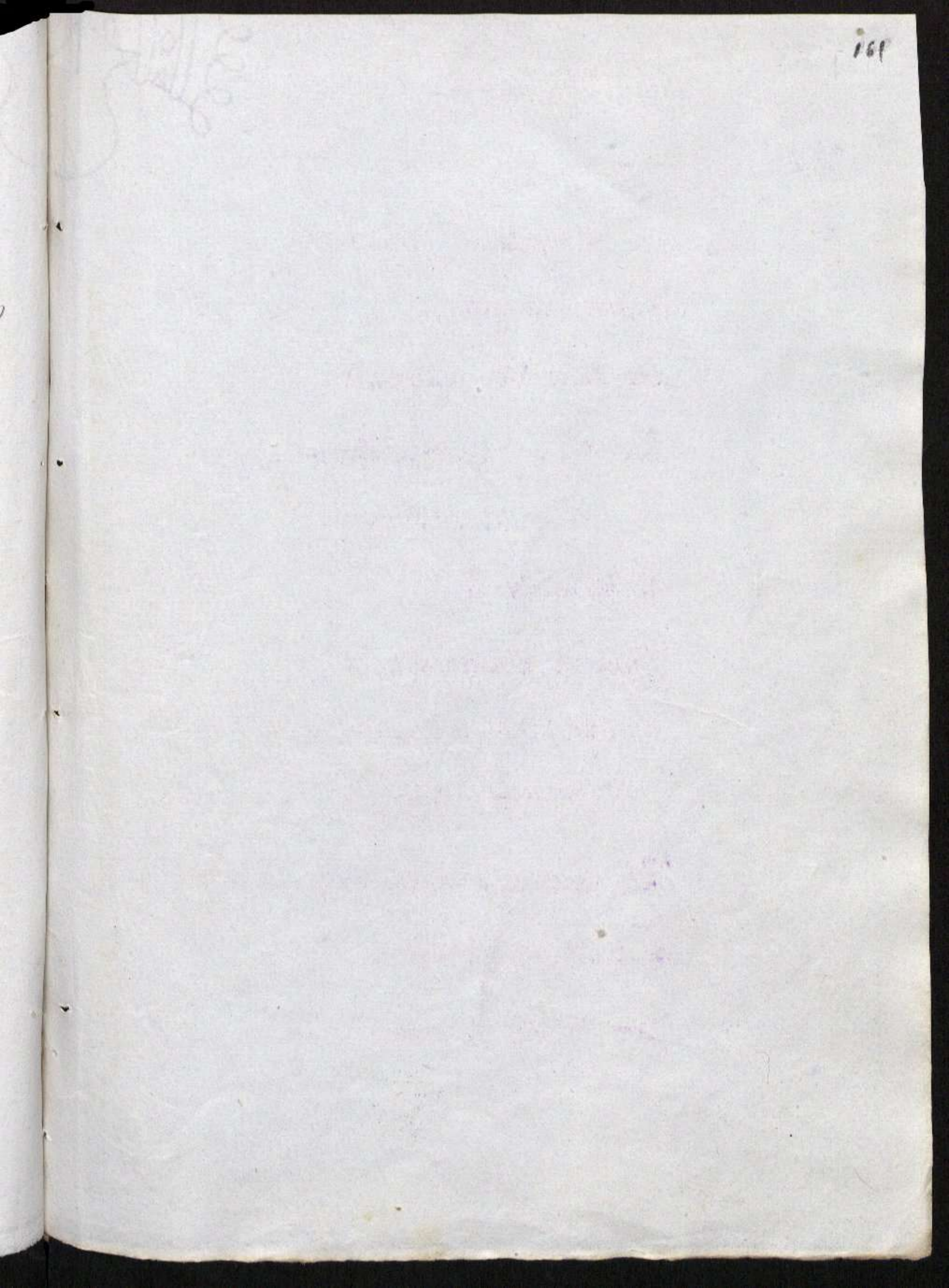
son cambi d'estat.

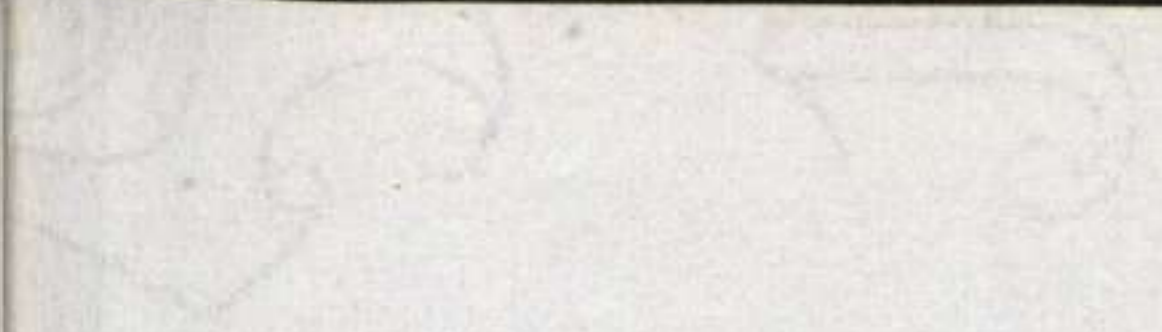
PROV.

[Faint pencil sketches of a plant or object]

11/10/15

Handwritten scribbles or faint text in the top right corner.